

Posudek oponentky bakalářské práce

Název bakalářské práce: *Pedagogická komunikace ve výuce odborných předmětů*

Autorka bakalářské práce: Eva Nešetřilová

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Tomáš Svatoš, Ph.D.

Oponentka bakalářské práce: Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.

Tématem bakalářské práce je zjistit stav pedagogické komunikace na středních školách, metodou výzkumu bylo standardizované pozorování – Flandersův systém interakční analýzy. Téma práce je aktuální a lze jej považovat i za společensky významné.

Práce je klasicky rozdělena na části teoretickou a empirickou, obsahuje přílohy – výsledky šetření tří výukových hodin v grafech. Stylisticky je na dobré úrovni a neobsahuje závažné gramatické chyby. Seznam literatury odpovídá tématu práce, je dostatečný. Nicméně mi v něm chybí nedávný výzkum Švaříčka, Šedové a Šalamounové, který se týkal komunikace v prostředí základní školy a jistě by byl pro studentku inspirativní, přestože se její výzkum týkal středoškolského vzdělávacího stupně.

Práce má jasně stanovený cíl a k němu využívá vhodné metody výzkumu. V teoretické části podává ucelený pohled na komunikaci a pedagogickou komunikaci. Chybí mi pouze současná výzkumná šetření, která by možná mohla dopomoci ke kritičtějšímu pohledu na pedagogickou komunikaci.

V praktické části provedla studentka standardizované pozorování celkem v devíti vyučovacích hodinách 1.-3. ročníku Střední školy služeb. Potvrdilo se, že dominantní aktivitu měl ve vyučování učitel, nicméně se jeho aktivita se stoupajícím ročníkem snižovala; potvrdil se i předpoklad, že v komunikaci učitele převládá přímá výuka a organizační informace. Co se nepotvrdilo bylo, že ve všech hodinách budou zastoupeny všechny organizační formy výuky a s nimi spojená komunikace. Vzhledem k počtu sledovaných hodin se můžeme domnívat, že se jedná o náhodu, že v jiných hodinách se styly výuky střídají, nicméně to není a ani nemůže být potvrzeno. K tomu, aby bylo šetření možné lépe „zarámovat“, dát do kontextu, bych studentce doporučovala, aby se učitelů předem zeptala, zda se jedná o standardní, obvyklou hodinu anebo ji považuje za výjimečnou. To by badatelce dalo další možnost interpretovat data vzhledem k teorii a k současným trendům a pedagogickým výzkumům, které ukazují přednosti kooperativního či konstruktivistického vyučování jako rozvíjející kognitivní a dovednostní schopnosti studentů.

V praktické části se mi zdají nadbytečné grafy, když jsou výsledky již v tabulkách. Administrace veškerých výsledků mohla být v přílohách a v samotném textu by stačily výsledky (jednou), jejich popis a interpretace.

Celkově práci hodnotím jako zdařilou, je vidět, že se studentka zhostila poctivě svého úkolu, jen by mohla být „interpretačně hlubší“ a zaměřit se na vysvětlení toho, co to pro vzdělávací proces znamená, že komunikačně v hodinách převažuje učitel a diskuse se studenty není na denním pořádku. Uvedená výzkumná metoda také nezohledňuje jaký typ samostatných aktivit žáci plnili a zda se dají považovat za kognitivně rozvíjející (uplatňování poznatků na nové situace) anebo opakující (reprodukce výkladu, odpovídání na otázky typu testu apod.).

Práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové 19. 5. 2016

Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.